

Správa z analýzy kognitívneho testu Slovenský jazyk a literatúra pre 8. ročník základných škôl

ISCED 2

Spracovali:

PhDr. Lucia Gálová, PhD.

Ing. Pavol Kaclík

RNDr. Mária Kolková, PhD.

Ing. Roman Pavelka, PhD.

Mgr. Lukáš Piš

Názov projektu: **Zvyšovanie kvality vzdelávania v základných a stredných školách s využitím elektronického testovania**

Bratislava 2014

OBSAH

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK.....	3
ZOZNAM TABULIEK A GRAFOV.....	4
1 ÚVOD	5
2 METÓDY	6
2.1 Opis skúmaného súboru	6
2.2 Test zo slovenského jazyka a literatúry pre 8. ročník základných škôl	8
2.2.1 Výsledky prieskumu školských vzdelávacích programov	9
2.3 Spôsob administrovania a vyhodnotenie testu.....	10
2.4 Použité metódy štatistickej analýzy	11
3 VÝSLEDKY.....	12
3.1 Výsledky podľa kraja	13
3.2 Výsledky podľa pohlavia	14
3.3 Výsledky podľa zriaďovateľa	14
3.4 Výsledky podľa veľkosti školy	15
3.5 Výsledky podľa veľkosti sídla.....	15
4 DISKUSIA.....	17
LITERATÚRA	18
PRÍLOHA 1	19

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

ZKV – národný projekt *Zvyšovanie kvality vzdelávania na základných a stredných školách s využitím elektronického testovania*, ITMS kód projektu: 26110130546 a 26140130030

E-test –elektronický systém pre tvorbu testových úloh a testov s bankou úloh pre školy a bankou úloh pre NÚCEM a pre testovanie žiakov slovenských škôl

BA – Bratislavský kraj

TT – Trnavský kraj

TN – Trenčiansky kraj

NR – Nitriansky kraj

ZA – Žilinský kraj

BB – Banskobystrický kraj

PO – Prešovský kraj

KE – Košický kraj

ZOZNAM TABULIEK A GRAFOV

Tabuľka 1 <i>Výber škôl do skúmaného súboru</i>	6
Tabuľka 2 <i>Rozdelenie výberu podľa pohlavia</i>	8
Tabuľka 3 <i>Zastúpenie položiek v obsahových oblastiach</i>	9
Tabuľka 4 <i>Reliabilita oboch variantov testu</i>	9
Tabuľka 5 <i>Základné charakteristiky testu</i>	12
Tabuľka 6 <i>Priemerná úspešnosť v teste podľa kraja</i>	13
Tabuľka 7 <i>Priemerná úspešnosť v teste podľa pohlavia</i>	14
Tabuľka 8 <i>Priemerná úspešnosť v teste podľa veľkosti školy</i>	15
Tabuľka 9 <i>Priemerná úspešnosť v teste podľa veľkosti sídla</i>	16
Graf 1 <i>Rozdelenie základných škôl podľa počtu žiakov (Slovensko)</i>	7
Graf 2 <i>Rozdelenie počtu škôl podľa krajov</i>	7
Graf 3 <i>Rozdelenie počtu žiakov podľa krajov</i>	7
Graf 4 <i>Rozdelenie základných škôl podľa počtu žiakov (skúmaný súbor)</i>	8
Graf 5 <i>Rozdelenie úspešností žiakov v teste</i>	12
Graf 6 <i>Priemerná úspešnosť v teste podľa kraja</i>	13
Graf 7 <i>Priemerná úspešnosť v teste podľa pohlavia</i>	14
Graf 8 <i>Priemerná úspešnosť v teste podľa veľkosti školy</i>	15
Graf 9 <i>Priemerná úspešnosť v teste podľa veľkosti sídla</i>	16

1 ÚVOD

Testovanie zo slovenského jazyka a literatúry pre 8. ročník základných škôl sa konalo v termíne od 5. 5. do 6. 6. 2014 vo vybraných 81 školách. Cieľom testu bolo zistiť kvalitu poznatkov a kompetencií žiakov v predmete slovenský jazyk a literatúra na konci 8. ročníka základnej školy. Testovanie slúžilo ako vstupné kognitívne testovanie žiakov. Spolu s výstupným testovaním (plánovaným o rok) a výsledkami ďalších nonkognitívnych meraní predstavuje základ pre výpočet pridanej hodnoty vo vzdelávaní za 9. ročník základných škôl. Cieľom testovania bolo tiež overiť vhodnosť úloh testu pre elektronickú databázu NÚCEM pripravovanú v rámci projektu ZKV¹. Testovanie prebiehalo len elektronickou formou, umožnilo teda sledovať proces postupného zavádzania elektronického testovania v projekte ZKV.

Správa obsahuje základné informácie o príprave, priebehu a vyhodnotení testovania. V úvode sa venujeme základnému vymedzeniu účelu a cieľa testovania. V metódach popisujeme štatistický súbor, samotný nástroj – test z matematiky, spôsob administrovania a hodnotenia testu a použité štatistické metódy pri spracovaní výsledkov. Kapitola o výsledkoch sa okrem celkového vyhodnotenia zameriava aj na zistenia rozdielov v úspešnosti žiakov podľa kraja, pohlavia, zriaďovateľa, veľkosti školy a veľkosti sídla. V diskusii sumarizujeme hlavné zistenia vyplývajúce z predchádzajúcich kapitol.

¹ Zvyšovanie kvality vzdelávania na základných a stredných školách s využitím elektronického testovania, ITMS kód projektu: 26110130546 a 26140130030

2 METÓDY

2.1 Opis skúmaného súboru

Výber škôl zo základného súboru všetkých základných škôl bol determinovaný určitými obmedzujúcimi podmienkami (výber zo škôl zapojených do projektu, dostatok počítačov s potrebnými technickými parametrami, dostatočné internetové pripojenie, záujem zo strany škôl a rodičov, časové, organizačné a priestorové podmienky a pod.), a preto boli zohľadnené rôzne kritériá. Najdôležitejšie kritériá pre výber školy do skúmaného súboru boli:

- spoľahlivé pripojenie na internet,
- rýchlosť sťahovania > 2500 kbps,
- počet žiakov > 400 (ZŠ) | > 200 (SŠ),
- schopnosť školy zvládnuť zaťaženie spojené s testovaním.

Postup pri výbere škôl do skúmaného súboru je možné zhrnúť do nasledujúcich bodov:

1. prieskum vybavenosti škôl najmä z hľadiska IKT,
2. zmapovanie reálnych možností škôl,
3. oslovenie vhodných škôl pre spoluprácu,
4. zmluvné školy – oslovené školy, ktoré akceptovali účasť na projekte a zároveň spĺňajú vyššie uvedené kritériá,
5. certifikačné školy – výber zo zmluvných škôl,
6. náhodný výber spomedzi certifikačných škôl.

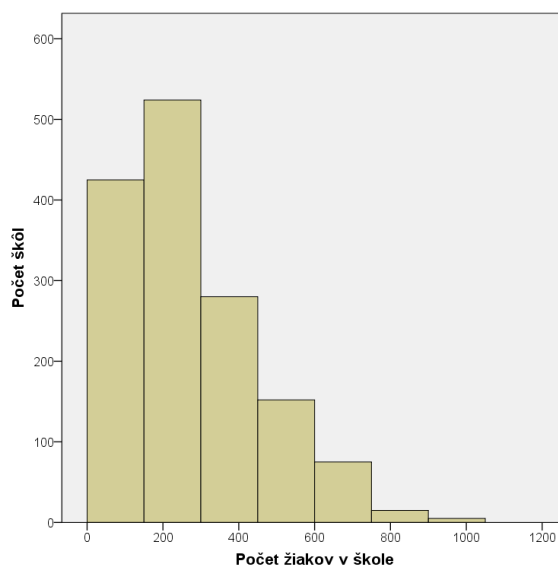
Veľkosť skúmaného súboru bola určená a priori „power“ analýzou. Pri zvolenej hladine významnosti $\alpha = 0,05$ a sile testu $1 - \beta = 0,8$ bola určená veľkosť skúmaného súboru s počtom škôl z intervalu 88 až 108. Do výskumu sa podarilo zapojiť 81 základných škôl.

Tabuľka 1 Výber škôl do skúmaného súboru

skupiny	počet základných škôl
základný súbor	1484
oslovených	1241
zmluvných	1079
certifikačných	209
skúmaný súbor	81

Podľa Štatistickej ročenky školstva bolo v školskom roku 2012/2013 na Slovensku 1 484 základných škôl (Ústav informácií a prognóz školstva, 2013). Z tohto počtu bolo 1 352 štátnych, 101 cirkevných a 31 súkromných škôl.

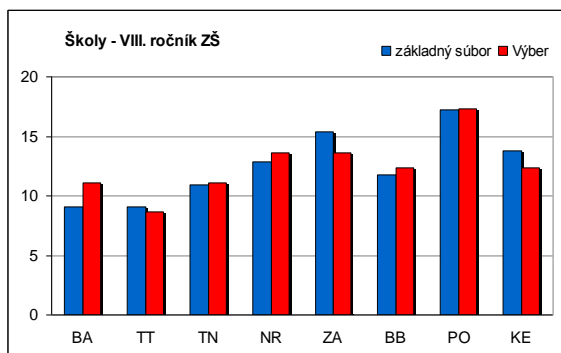
Menej ako 140 žiakov má 25 % základných škôl a 50 % základných škôl má menej ako 217 žiakov. Rozdelenie základných škôl SR podľa počtu žiakov (Graf 1) je sprava zošikmené.

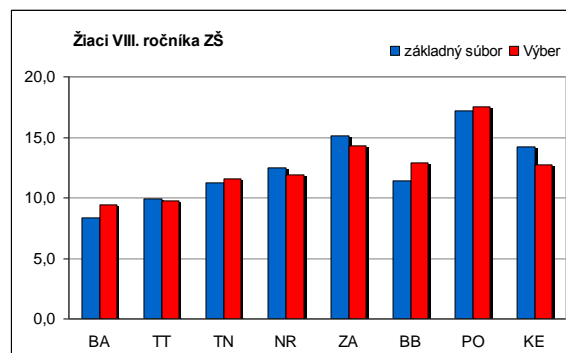
Graf 1 Rozdelenie základných škôl podľa počtu žiakov (Slovensko)

Podľa metodiky opísanej vyššie bolo do vzorky vybratých 80 štátnych škôl a jedna cirkevná základná škola.

V Grafe 2 je rozdelenie počtu základných škôl základného súboru a výberu podľa krajov. Najväčšie rozdiely možno vidieť v krajoch BA, ZA a KE. Reprezentatívnosť výberu základných škôl sa potvrdila štatisticky pomocou tzv. testu dobrej zhody.

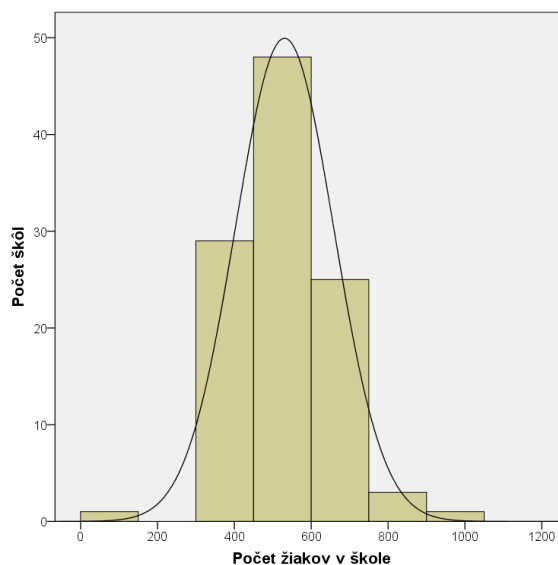

**Graf 2 Rozdelenie počtu škôl podľa krajov
(v percentách)**

**Graf 3 Rozdelenie počtu žiakov podľa krajov
(v percentách)**

V Grafe 3 je rozdelenie počtu žiakov základných škôl základného súboru a výberu podľa krajov. Najväčšie rozdiely vidieť v krajoch BB, ZA a KE. Podľa zvolenej metodiky boli pri výbere uprednostňované väčšie školy (Graf 4), zatiaľ čo v základnom súbore je základných škôl s menej ako 200 žiakmi najväčší počet (Graf 1). Výber nie je reprezentatívny vzhľadom na rozdelenie počtu žiakov, čo bolo potvrdené aj štatisticky tzv. testom dobrej zhody.

Graf 4 Rozdelenie základných škôl podľa počtu žiakov (skúmaný súbor)

Rozdelenie žiakov výberu podľa pohlavia je v Tabuľke 2. Keďže pri výbere neboli uprednostňovaní ani chlapci ani dievčatá, možno predpokladať, že výber je z hľadiska pohlavia žiakov reprezentatívny. Na testovaní sa v ôsmom ročníku zúčastnilo o 1 % menej dievčat ako chlapcov.

Tabuľka 2 Rozdelenie výberu podľa pohlavia

Forma testu	Pohlavie		Spolu
	chlapci	dievčatá	
A	1141	1107	2248
B	965	976	1941
Spolu	2106	2083	4189

Test zo slovenského jazyka a literatúry mal variant A a B. Variant A písalo o 16 % žiakov viac ako variant B.

2.2 Test zo slovenského jazyka a literatúry pre 8. ročník základných škôl

Testové položky boli v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre nižšie sekundárne vzdelávanie v predmete slovenský jazyk a literatúra.

Test obsahoval spolu 40 úloh, 28 úloh s výberom odpovede a 12 úloh s krátkou odpoveďou. Jednotlivé položky boli zamerané na poznatky a kompetencie žiaka v oblastiach: I. Čítanie s porozumením; II. Jazyk a literatúra III. Sloh. Počty položiek v jednotlivých oblastiach sa nachádzajú v tabuľke 3. Testové položky boli overené v skúšobnom testovaní.

Test bol konštruovaný ako NR test (norm-referenced test; test relatívneho výkonu). Takto tvorený test je porovnávací a rozlišuje jednotlivých žiakov podľa požiadaviek a jeho výsledkom je usporiadanie žiakov. Očakávaná priemerná úspešnosť bola 50 %.

Tabuľka 3 Zastúpenie položiek v obsahových oblastiach

	Obsahové oblasti	Položky	Počet položiek	%
I.	Čítanie s porozumením	9,10,15,16,23,36,37,40	8	20
II.	Jazyková zložka	1,2,3,4,7,8,11,12,13,18,20,22,28,29,31,32,33,34,38,39	20	50
III.	Literárna zložka	5,6,14,17,19,21,24,25,26,27,30,35	12	30

Daný test mal dva varianty, variant A a variant B. Oba varianty obsahovali totožné položky, ale v zmenenom poradí. V priemernej úspešnosti žiakov v danom teste neboli zistené významné rozdiely. Obťažnosť položiek bola vyjadrená pomocou podielu správnych odpovedí z celkového počtu testovaných žiakov. Celkovo boli v teste identifikované 4 veľmi obťažné položky, 12 obťažných, 14 stredne obťažných, 9 ľahkých a jedna veľmi ľahká položka (Jánošíková, 2014).

Reliabilita (spoľahlivosť) oboch variantov testu bola zisťovaná prostredníctvom Cronbachovho koeficientu alfa, ktorého hodnota je uvedená v tabuľke 4 (Jánošíková, 2014). Celkovo sa pri didaktických testoch odporúča reliabilita v hodnote 0,80. Reliabilita testu je závislá nielen od počtu testových otázok, ale aj od kvality testových úloh. Výsledky poukazujú na vnútornú konzistenciu testu.

Tabuľka 4 Reliabilita oboch variantov testu

Cronbachov koeficient Alfa	Počet položiek
0,773	40
0,780	40

Zdroj: Jánošíková, 2014

2.2.1 Výsledky prieskumu školských vzdelávacích programov

Na základe obsahovej reformy školstva na Slovensku z roku 2008 je obsah vzdelávania v Prílohe Štátneho vzdelávacieho programu pre slovenský jazyk a literatúru, ISCED 2 (Štátny pedagogický ústav, 2009) charakterizovaný pre celý 2. stupeň základných škôl. Je v kompetencii školy navrhnúť obsah vzdelávania pre jednotlivé ročníky. Z toho dôvodu nebolo jednoduché vytvoriť test pre 8. ročník základných škôl. Na zistenie prebratého učiva z matematiky do konca 8. ročníka na základných školách zapojených vo výskume bola vytvorená anketa zostavená z položiek obsahových štandardov uvedených v Prílohe Štátneho vzdelávacieho programu, ISCED 2 (Štátny pedagogický ústav, 2009) logicky spadajúcich do 8. ročníka základných škôl (a nižších ročníkov) tak, aby pokrývala obsah testov. Koordinátori v spolupráci s vedúcimi predmetových komisií mali možnosť odpovedať na anketu uverejnenú v elektronickej podobe na serveri www.google.sk v období od 4. do 11. apríla 2014.

Položky ankety obsahovali ako možnosti odpovede uviesť, či časť vzdelávacieho štandardu stihnú v škole prebrať do 1. mája 2014. Oslovených bolo 73 základných škôl, odpovedalo 61 (83,6 %, Príloha 1).

Kritické položky ankety, pri ktorých sa viac ako 40 % škôl nevyjadrilo, že ich stihnú prebrať, sú v tabuľke označené. Naznačuje to, že vytvárať testy pre jednotlivé ročníky bez štátom garantovaného obsahu prebratého učiva v jednotlivých ročníkoch je zložité. Výsledky ankety slúžia autorom testov ako spätná väzba.

Zistenia z ankety o prebratí učiva boli prepojené so znením položiek vo vytvorenom teste zo slovenského jazyka a literatúry. V rámci oblasti Jazyk boli viac ako 2/3 položiek prebraté viac ako na 80 % škôl, ktoré sa zúčastnili ankety. V oblasti Sloh viac ako 50 % škôl uvádzalo prebraných aspoň polovicu položiek. V rámci oblasti Literatúra viac ako 85 % škôl, ktoré sa zúčastnili ankety, prebralo všetky otázky. A v oblasti Práca s textom viac ako 90 % škôl prebralo všetky položky testu.

2.3 Spôsob administrovania a vyhodnotenie testu

Administrácia testu sa realizovala elektronicky. V každej škole bol riaditeľom vymenovaný koordinátor. Komunikácia medzi koordinátorom a NÚCEM-om sa uskutočnila prostredníctvom schránky Moodle. Toto prostredie slúžilo aj na skúšobné testovanie.

Škola si mohla vybrať konkrétny termín testovania v období od 5. 5. do 6. 6. 2014. Žiaci sa prihlasovali do testovacieho systému pomocou vopred vygenerovaných prístupových údajov.

Administráciu počas testu zabezpečoval v škole koordinátorom poverený administrátor – učiteľ z tej istej školy. Pre všetkých administrátorov bol určený rovnaký materiál *Pokyny pre školského administrátora*, ktorý im bol sprostredkovaný koordinátorom. Pokyny obsahovali informácie o príprave administrácie testu a postupe pri administrácii testu, aby tak boli zabezpečené štandardné podmienky administrácie vo všetkých školách. V prípade testu zo SJL žiaci nemali možnosť používať pomocné papiere. Elektronická forma administrácie zabezpečila, že nebolo presiahnuté časové obmedzenie 60 minút na vypracovanie testu. Prostredie však žiakom umožňovalo ukončiť prácu skôr.

Bezprostredne po skončení práce sa žiakovi zobrazil počet získaných bodov v úlohách s výberom odpovede, ktoré bolo možné vyhodnotiť automaticky. Odpovede žiakov v úlohách s krátkou odpoveďou posudzovali zodpovední garanti tvorby testovacích nástrojov. Každá správna odpoveď – v prípade úloh s výberom odpovede a tiež úloh s krátkou odpoveďou – bola ohodnotená celočíselne jedným bodom. Maximálny počet bol 40 bodov, úspešnosť žiaka v teste bola určená ako podiel získaného a maximálneho počtu bodov.

2.4 Použité metódy štatistickej analýzy

Získané dáta boli spracované v štatistickom programe SPSS 19 pre Windows.

Pri štatistickom spracovaní boli okrem základných výpočtov (početností, percentá, aritmetický priemer, štandardná odchýlka) použité testy porovnávania výberov, a to ANOVA a neparametrické testy: Kruskal-Wallisov test a Mann-Whitneyho test.

Overovanie predpokladov homogenity rozptylov (variácií) bolo skúmané prostredníctvom Levenovho testu a overovanie predpokladov normálneho rozdelenia prostredníctvom Kolmogorov-Smirnovho testu a Shapiro-Wilkovho testu. Vecná významnosť bola zisťovaná pomocou koeficientu Eta-squared.

3 VÝSLEDKY

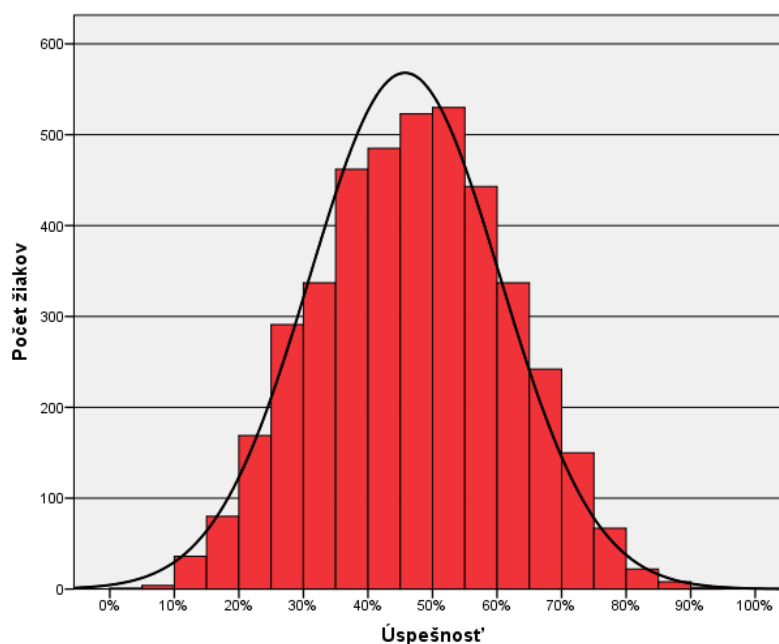
Prezentované výsledky je možné zovšeobecniť len na množinu certifikačných škôl, vzhľadom na to, že len v tomto prípade je možné výber škôl označiť ako náhodný.

Priemerná úspešnosť, ktorú žiaci v teste dosiahli, bola 45,7 % (so štandardnou chybou priemeru 0,2 %). Podrobné charakteristiky celkovej úspešnosti v teste a úspešností v jednotlivých oblastiach sa nachádzajú v Tabuľke č. 5. Spôsob hodnotenia testu a výpočet úspešnosti sa nachádza v kapitole 2.3 *Spôsob administrovania a vyhodnotenie testu*.

Tabuľka 5 Základné charakteristiky testu

	SJL8	I. Čítanie s porozumením	II. Jazykov á zložka	III. Literárna zložka
Počet testovaných žiakov	4189	4189	4189	4189
Minimálna úspešnosť	92,5	100,0	100,0	100,0
Maximálna úspešnosť	0,0	0,0	0,0	0,0
Priemerná úspešnosť	45,7	38,3	43,9	53,7
Štandardná chyba priemernej úspešnosti	15	19	18	17
Štandardná odchýlka úspešnosti	0,2	0,3	0,3	0,3

Rozdelenie celkovej úspešnosti v teste sa nachádza v Grafe 5. Úspešnosti sú pomerne symetricky rozdelené okolo priemernej úspešnosti.

Graf 5 Rozdelenie úspešností žiakov v teste

Ak porovnáme jednotlivé oblasti testu (Tabuľka 5), najvyššiu úspešnosť žiaci dosiahli v oblasti III. Literárna zložka, najnižšiu v časti I. Čítanie s porozumením.

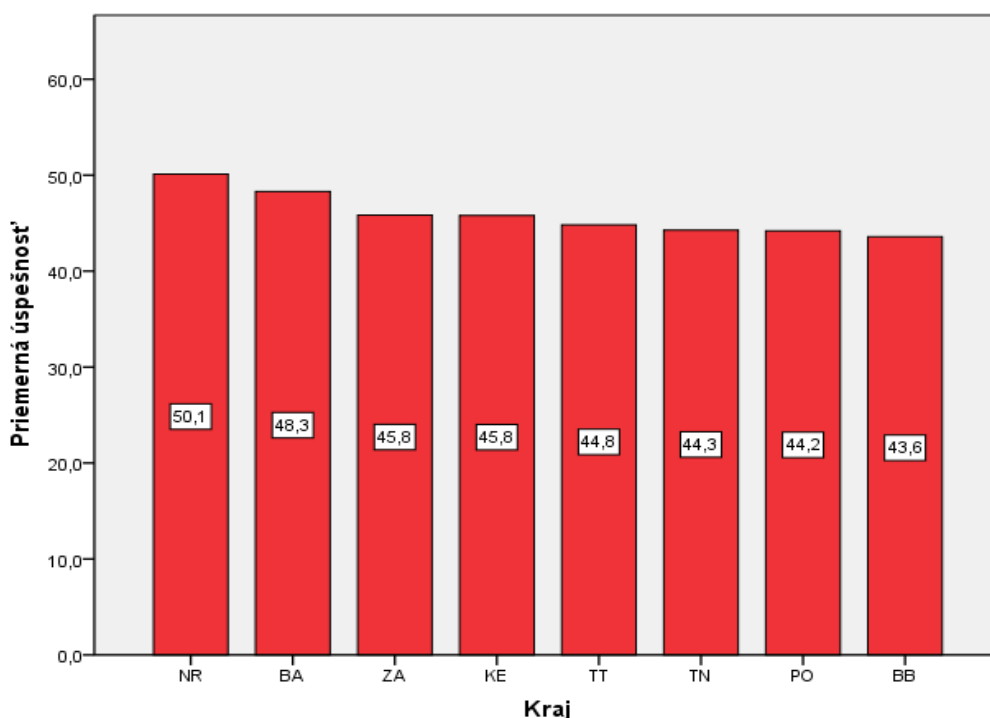
3.1 Výsledky podľa kraja

Najvyššiu priemernú úspešnosť v teste zo slovenského jazyka a literatúry dosiahli žiaci Nitrianskeho a Bratislavského kraja, ktorí dosiahli 50,1 % a 48,3 % (Tabuľka 6). Najhoršie dopadli žiaci v Prešovskom a Banskobystrickom kraji s priemernou úspešnosťou 44,2 % a 43,6 %. Analýza rozptylu aj neparametrické testy potvrdili na hladine významnosti 0,05 štatisticky významný vplyv kraja na úspešnosť žiakov. Tento výsledok potvrdzuje aj vecná významnosť, ktorá hodnotou 0,020 svedčí iba o malom efekte vplyvu rozdielu pohlavia na úspešnosť žiakov.

Tabuľka 6 Priemerná úspešnosť v teste podľa kraja

Kraj	Priemerná úspešnosť	Počet testovaných žiakov	Štandardná odchýlka
Bratislavský	48,302	377	13,4296
Trnavský	44,817	410	13,7208
Trenčiansky	44,278	485	13,7446
Nitriansky	50,104	507	14,5384
Žilinský	45,831	596	14,0953
Banskobystrický	43,591	536	14,0825
Prešovský	44,197	722	15,3427
Košický	45,800	556	16,4950
Spolu	45,719	4189	14,7079

Graficky je možné dané výsledky zobrazit' nasledovne:

Graf 6 Priemerná úspešnosť v teste podľa kraja

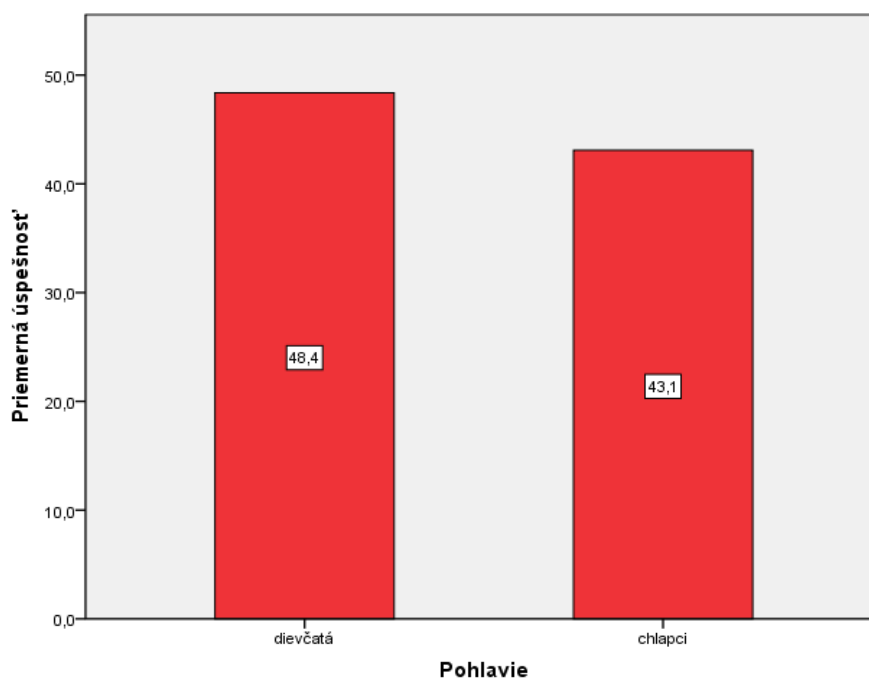
3.2 Výsledky podľa pohlavia

V teste zo slovenského jazyka a literatúry mali vyššiu priemernú úspešnosť dievčatá (48,4 %). Chlapci mali priemernú úspešnosť 43,1 % (Tabuľka 7). Na základe analýzy rozptylu a neparametrických testov môžeme považovať vplyv pohlavia na úspešnosť žiakov v teste za štatisticky významný na hladine významnosti 0,05. Vecná významnosť s hodnotou 0,032 však poukazuje na malý efekt pohlavia na úspešnosť žiakov.

Tabuľka 7 Priemerná úspešnosť v teste podľa pohlavia

Pohlavie	Priemerná úspešnosť	Počet testovaných žiakov	Štandardná odchýlka
chlapci	43,101	2106	14,6242
dievčatá	48,367	2083	14,3164
Spolu	45,719	4189	14,7079

Graficky je možné dané výsledky zobrazit' nasledovne:

Graf 7 Priemerná úspešnosť v teste podľa pohlavia

3.3 Výsledky podľa zriaďovateľa

Vplyv zriaďovateľa na úspešnosť žiakov v teste nebol overovaný, pretože vo vzorke je zapojená len jedna cirkevná škola, ostatné školy sú štátne.

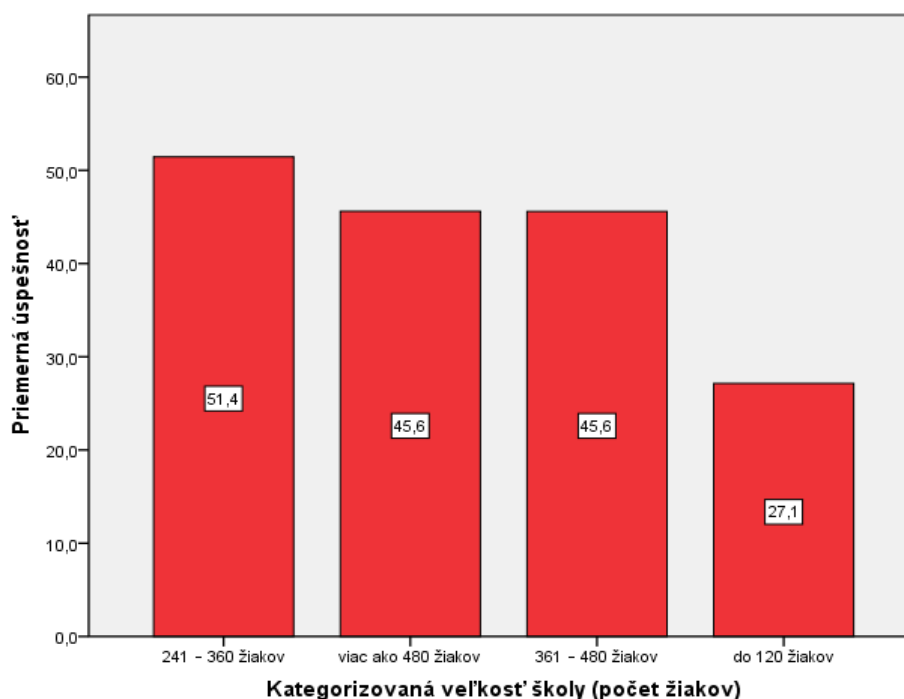
3.4 Výsledky podľa veľkosti školy

Najvyššiu úspešnosť v teste zo slovenského jazyka a literatúry podľa veľkosti školy dosiahli žiaci škôl s veľkosťou 241 – 360 žiakov, ktorí dosiahli priemernú úspešnosť 51,4 %. Najmenšiu úspešnosť dosiahli žiaci škôl s menej ako 120 žiakmi, ktorí dosiahli priemernú úspešnosť 27,1 % (Tabuľka 9). Analýza rozptylu aj neparametrické testy potvrdili štatisticky významný vplyv veľkosti školy na úspešnosť žiakov v teste na hladine významnosti 0,05. Vecná významnosť s hodnotou 0,007 však poukazuje na malý efekt veľkosti školy na úspešnosť žiakov.

Tabuľka 8 Priemerná úspešnosť v teste podľa veľkosti školy

Kategorizovaná veľkosť školy (počet žiakov)	Priemerná úspešnosť	Počet testovaných žiakov	Štandardná odchýlka
do 120 žiakov	27,143	7	6,6815
241 – 360 žiakov	51,445	109	13,2693
361 – 480 žiakov	45,595	1638	15,3615
viac ako 480 žiakov	45,600	2435	14,2510
Spolu	45,719	4189	14,7079

Graficky je možné dané výsledky zobrazit nasledovne:

Graf 8 Priemerná úspešnosť v teste podľa veľkosti školy

3.5 Výsledky podľa veľkosti sídla

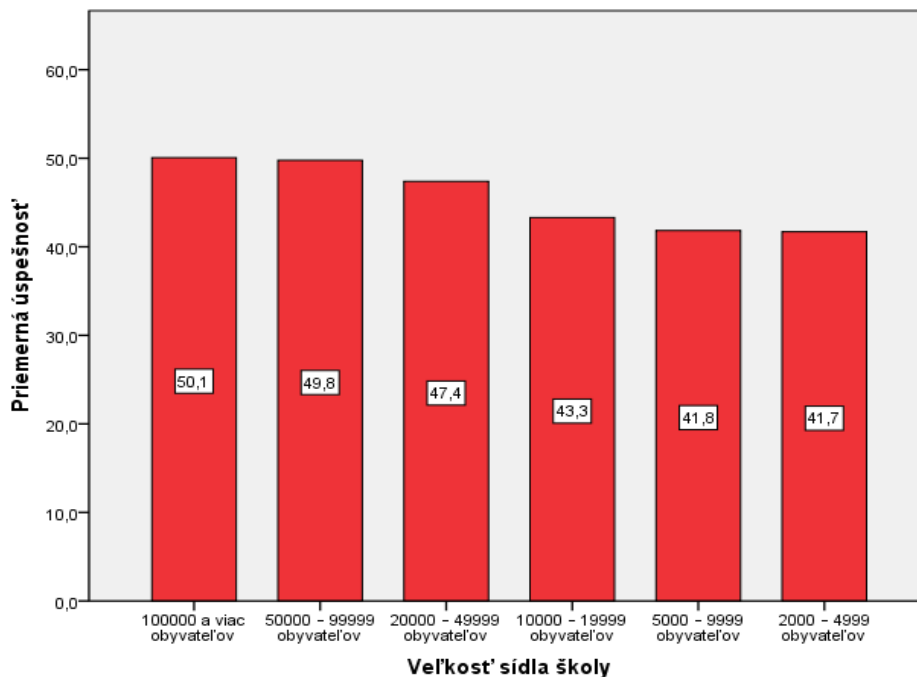
Najlepšie výsledky v úspešnosti v teste zo slovenského jazyka a literatúry z hľadiska veľkosti sídla školy dosiahli žiaci škôl bývajúcí v sídlach s viac ako 100 000 obyvateľmi, ktorí dosiahli priemernú úspešnosť 50,1 %. Najmenšiu úspešnosť dosiahli žiaci škôl bývajúcí v sídlach s veľkosťou 2 000 – 4 999 obyvateľov, ktorí dosiahli priemernú úspešnosť 41,7 % (Tabuľka

10). Analýza rozptylu aj neparametrické testy potvrdili na hladine významnosti 0,05 štatisticky významný vplyv veľkosti sídla školy na úspešnosť žiakov v teste. Vecná významnosť s hodnotou 0,047 však poukazuje na malý efekt veľkosti sídla školy na úspešnosť žiakov.

Tabuľka 9 Priemerná úspešnosť v teste podľa veľkosti sídla

Veľkosť sídla školy	Priemerná úspešnosť	Počet testovaných žiakov	Štandardná odchýlka
2000 – 4999 obyvateľov	41,697	585	14,0592
5000 – 9999 obyvateľov	41,842	600	14,8583
10000 – 19999 obyvateľov	43,308	659	13,6187
20000 – 49999 obyvateľov	47,386	1401	14,8256
50000 – 99999 obyvateľov	49,766	567	13,5014
100000 a viac obyvateľov	50,066	377	14,8327
Spolu	45,719	4189	14,7079

Graficky je možné dané výsledky zobrazit nasledovne:

Graf 9 Priemerná úspešnosť v teste podľa veľkosti sídla

4 DISKUSIA

Cieľom testovania zo slovenského jazyka a literatúry pre 8. ročník gymnázií základných škôl bolo zistiť kvalitu poznatkov a kompetencií žiakov v danom predmete na konci ôsmeho ročníka základnej školy. Zároveň dané testovanie slúži ako vstupné kognitívne testovanie žiakov, ktoré spolu s výstupným testovaním (plánovaným o rok) bude tvoriť základ pre výpočet pridanej hodnoty vo vzdelávaní v príslušnom ročníku. Okrem uvedeného cieľa je testovanie súčasťou projektu ZKV, v rámci ktorého NÚCEM pripravuje elektronickú databázu testových úloh.

Do uvedeného testovania kompetencií a zručností zo slovenského jazyka a literatúry bolo vybraných spolu 81 základných škôl, ktorých žiaci v 8. ročníku vyplňali 40-položkový test zo slovenského jazyka a literatúry, ktorý bol v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre nižšie sekundárne vzdelávanie (ISCED 2) v predmete slovenský jazyk a literatúra.

Celé testovanie sa uskutočnilo elektronicky a zúčastnilo sa ho spolu 4 189 žiakov. Priemerná úspešnosť celého testu bola 45,72 %. Vzhľadom na kraj dosiahli najlepšie výsledky v úspešnosti žiaci Nitrianskeho a Bratislavského kraja. Vzhľadom na pohlavie bola priemerná úspešnosť vyššia u dievčat. Vzhľadom na veľkosť školy najlepšiu priemernú úspešnosť vykazovali žiaci škôl, ktoré majú 241 – 360 žiakov. Podľa veľkosti sídla školy najlepšiu úspešnosť dosiahli žiaci bývajúci v sídlach s viac ako 100 000 obyvateľmi.

Vynaložené úsilie všetkých účastníkov zapojených do testovania v predmete slovenský jazyk a literatúra (koordinátori, administrátori, žiaci, riaditelia, atď.) bude naďalej zúročené v aktuálne prebiehajúcom projekte *Zvyšovanie kvality vzdelávania v základných a stredných školách s využitím elektronického testovania (ZKV)*.

LITERATÚRA

Jánošíková, E. (2014). *Správa zo štatistického spracovania testu. Slovenský jazyk a literatúra pre 8. ročník. ISCED 2* Bratislava: NÚCEM. Interný materiál.

Štátny pedagogický ústav (2009). *Príloha Štátneho vzdelávacieho programu: ISCED 3 Slovenský jazyk a literatúra*. [cit. 2014-08-2]. Dostupné na internete: <http://www.statpedu.sk>

Ústav informácií a prognóz školstva (2013). *Štatistická ročenka školstva. Štatistická ročenka – gymnáziá*. [cit. 2014-08-20]. Dostupné na internete: <http://www.uips.sk>

PRÍLOHA 1

Vyhodnotenie ankety o prebratom učive do 1. mája 2014

Pojmy z obsahového štandardu	A počet	B %	C %
JAZYK			
<i>Zvuková rovina</i>			
Hlások (slabikotvorné spoluhlásky)	54	88,5	11,5
Spodobovanie	56	91,8	8,2
Rozdeľovanie slov	57	93,4	6,6
Výslovnosť a pravopis	56	91,8	8,2
Interpunkčné znamienka	51	83,6	16,4
Rytmické krátenie	55	90,2	9,8
Korektorské značky	26	42,6	57,4
Spisovná slovenčina	36	59,0	41,0
Intonácia	50	82,0	18,0
Príbuzné slová	38	62,3	37,7
<i>Lexikálna rovina</i>			
Slovná zásoba – homonymá, synonymá, antonymá, slová hovorové, knižné, spisovné a nespisovné, archaizmy, frazeologizmy a cudzie slová	58	95,1	4,9
Slovotvorba – protiklady, predpony a prípony, zdobeniny, skladanie a skracovanie slov	59	96,7	3,3
Práca so slovníkom – pravopisný, výkladový, synonymický, frazeologický a slovník cudzích slov; príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie	59	96,7	3,3
<i>Morfologická rovina</i>			
Podstatné mená – plnovýznamovosť	61	100,0	0,0
Podstatné mená – skloňovanie podľa vzorov	61	100,0	0,0
Podstatné mená – pravopis podľa pádových prípon	61	100,0	0,0
Podstatné mená – vlastné mená	60	98,4	1,6
Podstatné mená – zvieracie a neživotné muž. rodu	61	100,0	0,0
Podstatné mená – pomnožné podstatné mená	61	100,0	0,0
Prídavné mená – plnovýznamovosť	61	100,0	0,0
Prídavné mená – delenie prídavných mien	61	100,0	0,0
Prídavné mená – skloňovanie	61	100,0	0,0
Prídavné mená – stupňovanie	58	95,1	4,9
Prídavné mená – pravopis pádových prípon	58	95,1	4,9
Prídavné mená – vzťahové a privlastňovacie	58	95,1	4,9
Prídavné mená – rytmické krátenie	57	93,4	6,6
Slovesá – plnovýznamovosť	58	95,1	4,9
Slovesá – zvratnosť	58	95,1	4,9
Slovesá – gramatické kategórie	58	95,1	4,9
Slovesá – slovesný spôsob	58	95,1	4,9
Slovesá – pomocné slovesá	57	93,4	6,6
Slovesá – neurčitok	57	93,4	6,6
Slovesá – tykanie/vykanie	58	95,1	4,9
Slovesá – vid dokonavý/nedokonavý	58	95,1	4,9
Príslovky – delenie, stupňovanie	56	91,8	8,2
Citoslovčia – neohybné slovné druhy, rozoznávanie v texte	56	91,8	8,2
Zámená – delenie, ohybnosť	54	88,5	11,5

*Správa z analýzy kognitívneho testu
Slovenský jazyk a literatúra pre 8. ročník základných škôl*

Číslovky – skloňovanie a delenie	55	90,2	9,8
Predložky – vokalizácia a väzba s pádmi	56	91,8	8,2
Spojky – delenie a interpunkcia	51	83,6	16,4
Častice – neohybné slovné druhy, ich rozoznávanie v texte	53	86,9	13,1
Syntaktická rovina			
Jednoduchá veta a súvetie, slovosled	37	60,7	39,3
Vetný základ – slovesný/neslovesný	53	86,9	13,1
Rozvíjajúce vetné členy – predmet, prívlastok, príslovkové určenie	41	67,2	32,8
SLOH			
Slohové postupy: informačný, opisný, rozprávací, výkladový	38	62,3	37,7
Jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký	18	29,5	70,5
Rétorika: artikulácia, sila hlasu, gestikulácia, postoj, mimika	42	68,9	31,1
Interview: komunikačná situácia	53	86,9	13,1
Opis: statický, dynamický, umelecký, odborný	50	82,0	18,0
Rozprávanie: úvod, jadro, záver, časová postupnosť v rozprávaní	59	96,7	3,3
Diskusia	52	85,2	14,8
Reklama	51	83,6	16,4
LITERATÚRA			
Všeobecné pojmy: autor, čitateľ, kniha, časopis, film, divadelná hra, ilustrácia...	53	86,9	13,1
Štylizácia textu: dialóg, monológ, prirovnanie, zdobnenina, personifikácia, metafora, metonymia, epiteton, básnická otázka	60	98,4	1,6
Literárne žánre: rozprávka, pieseň, hádanka, komiks, román, anekdota, modlitba...	60	98,4	1,6
Štruktúra literárneho diela: dej, literárna postava, rozprávač, kompozícia: vonkajšia a vnútorná	55	90,2	9,8
Metrika: rým, rytmus – veršový sylabický systém; verš, refrén	60	98,4	1,6
Literárne druhy: lyrika, epika, dráma	55	90,2	9,8
PRÁCA S TEXTOM			
informácie uvedené v texte, myšlienky vyplývajúce z textu, úlohy vyplývajúce z textu, vzťahy medzi informáciami	56	91,8	8,2

Legenda k tabuľke:

A = počet škôl, ktoré označili, že tematický celok bude do 1. mája 2014 prebratý

B = percento škôl, ktoré označili, že tematický celok bude do 1. mája 2014 prebratý
(z celkového počtu 59)

C = percento škôl, ktoré neoznačili, že tematický celok bude do 1. mája 2014 prebratý
(z celkového počtu 59)